

UIMARANTOJEN TURVALLISUUSASIAKIRJA

Jani Virtanen

15.6.2020

Jämsän kaupunki
Yhdyskuntatoimi

Sisällys

1. **Palvelun tarjoaja**
2. **Turvallisuusasioista vastaavat henkilöt**
3. **Ennakoivat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset**
4. **Toimenpiteet vaaratilanteiden poistamiseksi ja ehkäisemiseksi**
5. **Ohjeet onnettomuuksien varalta**
6. **Turvallisuusasioihin perehdyttäminen ja kouluttaminen**
7. **Tilat, laitteet, välineet ja huoltoa koskevat vaatimukset**
8. **Palvelun tarjoamiseen liittyvät olosuhderajoitukset**
9. **Asiakasmäärät eri olosuhteissa**
10. **Palvelun vaikutuspiirissä olevat muut tahot**
11. **Mahdollisten vahinkojen kirjaaminen**
12. **Menettely ilmoitusvelvollisuuden noudattamiseksi**
13. **Tiedottaminen palveluun osallistuville ja vaikutuspiirissä oleville tahoille**
14. **Uimarannat, joita tämä turvallisuusasiakirja koskee**

1. Organisaation tiedot

Jämsän kaupunki, Yhdyskuntatoimi, Liikuntapalvelut
Teollisuuskatu 10, 42100 Jämsä

2. Turvallisuudesta vastaava henkilö ja varahenkilö

Liikuntapaikkamestari Jani Virtanen, puh. 0400 607842

varahenkilö

va. kaupunginpuutarhuri Marju Heino, puh. 040 5302819

Yleinen turvallisuuden ja työnlaadunvalvonta, ohjeistus, töiden tilaaminen,
asiakaspalautteiden vastaaminen sekä viranomaisyhteistyö

Muu henkilöstö ja sen koulutus / tuottaja

Jämsä

Liikuntapaikkojenhoitaja, Hannu Kuukkanen, puh. 0400 640128

Liikuntapaikkojenhoitaja, Mauri Manninen, puh. 0400 640127

Jämsänkoski / Koskenpää:

Liikuntapaikkojenhoitaja, Markku Leppänen, puh. 040 7508673 tekstiviesti

Liikuntapaikkojenhoitaja, Ville Riikonen, puh. 040 7387632

Länkipohja:

Ulkoalueiden hoitaja, Esa Lappalainen, puh. 040 5255351

Halli:

Ulkoalueiden hoitaja, Esa Lappalainen, puh. 040 5255351

Suorittavat ohjeiden mukaiset tarkistus- ja huoltotoimenpiteet,
sekä pitävät huoltokirjaa tehdyistä toimenpiteistä.

3. Ennakoivat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset

Lain kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta(75/2004) mukaan
uimarantojen ja siellä olevien välineiden on oltava käyttäjälle turvallinen.

Kaikkiin uimarantoihin on tehty riskikartoitus, käyttäen SUHin riskikartoituksen apulomaketta
ja toimittu vaaratilanteiden poistamiseksi/vähentämiseksi.

Säännöllinen valvonta, tarkastus- ja huoltosuunnitelma ohjaa uimarantojen
kunnossapitoa ja siten turvallisuutta.

Riskit: epätodennäköinen, mahdollinen, melko suuri, merkittävä

<i>Vaaratilanne: epidemia esim. norovirus</i>	<i>Riskin suuruus: mahdollinen</i>
<i>toimenpiteet vaaratilanteen ehkäisemiksi: Uimareiden ohjeistaminen hygieniaan; vaipanvaihto pesuineen tehtävä muualla kuin uimavedessä sekä uimista vältettävä ripuli- ja oksennustaudin aikana</i>	
<i>Vaaratilanne: vedensaastuminen esim. jätepestäyt</i>	<i>Riskin suuruus: mahdollinen</i>
<i>toimenpiteet vaaratilanteen ehkäisemiksi: arvioidaan vedenlaatu aistinvaraisesti joka huoltokäynnillä, tutkimusohjelma</i>	
<i>Vaaratilanne: sinilevät eli syanobakteerit</i>	<i>Riskin suuruus: mahdollinen</i>
<i>toimenpiteet vaaratilanteen ehkäisemiksi: arvioidaan vedenlaatu aistinvaraisesti joka huoltokäynnillä</i>	
<i>Vaaratilanne: eläinten ulosteet rannoilla</i>	<i>Riskin suuruus: mahdollinen</i>
<i>toimenpiteet vaaratilanteen ehkäisemiksi: kielletään koirien tuonti rannoille, opasteet ja ohjeet, pyritään poistamaan ulosteet rannalta välittömästi</i>	
<i>Vaaratilanne: lasinsirut ja injektioneulat</i>	<i>Riskin suuruus: mahdollinen</i>
<i>toimenpiteet vaaratilanteen ehkäisemiksi: kävellään joka huoltokäynnillä ranta-alue lävitse ja poistetaan silmämääräisesti havaitut vaaralliset esineet ja roskat. Lasinsiruja löydettyessä seulotaan ko.alue tarkemmin.</i>	

4. Toimenpiteet vaaratilanteiden poistamiseksi ja ehkäisemiseksi

Uimarannoille on asetettu ohjeistuksia ja kieltoja tapaturmien ja onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi.

Vakavia onnettomuuksia uimarannoilla ei ole sattunut.

Tapaturmat tai onnettomuudet kirjataan aina riittävällä tarkkuudella.

Kirjatut tapahtumat on siten myös valvontaviranomaisen käytettävissä samoin tehdyt toimenpiteet.

Yhdyskuntatoimen liikuntapalvelut tekee valvontaviranomaisille tapahtumasta selvityksen.

Kirjatuista tapahtumista pitää selvittää ainakin seuraavat asiat:

päivämäärä ja kellonaika, tilanteen kuvaus ja tapahtumapaikka, yhteystiedot, tehdyt toimenpiteet sekä kirjauksen tekijän nimi.

Lajille tyypillisiä vähäisiä vahinkoja ei raportoida valvontaviranomaisille.

Rantavalvonta:

Jämsän kaupungin ylläpitämällä uimarannoilla ei ole rantavalvontaa.

Pelastusvälineistö:

Rannoilta löytyy pelastusrengas, jossa on noin 20 metriä narua.

Pelastusvene löytyy seuraavilta rannoilta; Särkijärvi, Uimahallin lastenranta, Varpainen

Huolto- ja kunnossapito:

Uimarannan huoltoon ja kunnossapitoon on nimetty vastuuhenkilöt.

Uimarannalle on laadittu tarkastushuoltosuunnitelma ja huoltokirja.

Uimarannan huollosta ja kunnossapidosta huolehditaan säännöllisesti.

Tehdyt tarkastukset ja huollot kirjataan huoltokirjaan.

Uimarannoilla joilla on käymälät ja pukeutumiskopit, niiden puhtautta seurataan säännöllisesti.

Uimaveden laatu ja valvonta:

Uimaveden laatua valvotaan joka huoltokäynnillä aistinvaraisesti esim. syanobakteerien osalta.

Terveysturvallisuuden kanssa on laadittu seurantasuunnitelma uimarannan uimaveden laadun säännöllistä seurantaa ja valvontaa varten ennen kunkin uimakauden alkua.

5. Ohjeet onnettomuuksien varalta

Uimarannoilla on kyltti, jossa on seuraavia tietoja:

Yleinen hätänumero, uimarannan nimi ja osoite, hätäensiapuohjeet sekä ylläpitäjän yhteystiedot.

6. Turvallisuusasioihin perehtyminen ja kouluttaminen

Huoltohenkilöstö on saanut vähintään hätäensiapu-koulutuksen.

7. Laitteet ja rakenteet ja huoltoa koskevat vaatimukset

Uimaranta tarkastetaan perusteellisesti käyttöönottotarkastuksen yhteydessä.

Jokaiselle uimarannalle on tehtynä oma huoltosuunnitelma ja aikataulu. Uimarannoilla tehdyt huoltotoimenpiteet kirjataan ylös.

Huoltopäiväkirjaa pitävät yllä koulutetut vastuuhenkilöt, jotka vahvistavat asioiden oikeellisuuden.

Tarkistuslista:

Uintikauden alussa ja tarvittaessa muulloinkin tehtävät tarkastukset:

- Uintialueiden pohjat kahlaamalla ja sukeltamalla
- Opastemerkinnot ja pelastustiet
- Ilmoitustaulujen ja ohjetaulujen kunto ja sisältö
- Laiturien, portaiden ja hyppytorniin rakenteet ja kiinnitykset

Joka huoltokerralla tarkistettavat kohteet:

Uimaranta:

- Veden laatu silmämääräisesti
- Ranta-alueen siisteys ja vaaraa aiheuttavat esineet

Laiturit, portaat ja hyppytorni:

- yleiskunto

Jäteastiat:

- Tyhjennys

Pelastusvälineistö ja ensiapuohjeet:

- Pelastusrenkaiden, heittoliinon ja pelastusveneiden kunto
- Hätäensiapu- ja elvytysohjeet

Kaikki tehdyt tarkastukset ja huollot merkitään huoltokirjaan.

8. Palvelun tarjoamiseen liittyvät olosuhderajoitukset

Uimarannoilla on kesä – elokuu vilkkainta aikaa.
Lämpiminä kesäpäivinä rannoille tulee ihmiset mielellään uimaan.
Kovalla tuulella kannattaa uimista kaukana rannasta välttää
aaltojen korkeuden noustua merkittävästi.

Uimarien olisi hyvä tietää myös uimaveden laatuun liittyvistä riskeistä.

Uimavedestä saattaa aiheutua myös muita kuin suolistoperäisiin sairauksiin liittyviä terveyshaittoja. Syanobakteerit voivat aiheuttaa mm. iho-, silmä-, hengitystie- tai suolisto-oireita, minkä vuoksi tässä asetuksessa myös syanobakteerien esiintymisen runsaudelle on asetettu toimenpideraja. Syanobakteereja seurataan aistinvaraisesti arvioimalla niiden runsaus silmämääräisesti. Tarpeen mukaan syanobakteerien esiintymistä voidaan tutkia myös muuten, kuten mikroskopoimalla.
Syanobakteerit voivat värjätä veden vihreäksi ja runsaimmillaan muodostaa veden pinnalle paksumia leväkasauksia eli leväkukinnan.

Arvioinnissa käytetään ympäristöhallinnossa kehitettyä neliportaista asteikkoa:

0. ei havaittu: uimaveden pinnalla tai uimarantaveden rajassa ei ole havaittu syanobakteereja

1. havaittu vähän: syanobakteereja on havaittavissa vihertävänä hiutaleina tai tikkuisina uimavedessä.

2.havaittu runsaasti: uimavesi on selvästi syanobakteeripitoista tai uimaveden pinnalle on kohonnut pieniä syanobakteerilauttoja tai uimarannalle on ajautunut syanobakteerikasauksia

3.havaittu erittäin runsaasti: syanobakteerit muodostavat laajoja lauttoja tai niitä on ajautunut uimarannalle paksuiksi kasauksiksi.

Toimenpiderajana syanobakteerien (sinilevät): havaittu vedessä tai uimarannalla.

Erityisesti on huomioitava, että syanobakteerien massaesiintymä voi tuulen vaikutuksesta sekoittua veteen nopeasti.

Järvisyyhy:

Cercaria ocellata- imumadon toukat voivat aiheuttaa uimareille uinnin jälkeen voimakasta ihon kutinaa, järvisyyhyä.

Cercaria- toukat ovat vesilintujen loisia ja kotilot toimivat niiden väli-isäntinä vedessä.

Vapautuessaan kotiloista toukat voivat vesilinnun sijasta tunkeutua uimarin ihoon aiheuttaen voimakasta kutinaa ja näppylöitä.

Kutina häviää yleensä muutamassa tunnissa, mutta näppylät säilyvät iholla pidempään.

Terveydensuojeluviranomaisen on annettava tarvittaessa määräys korjaaviin toimenpiteisiin ryhtymisestä sekä tarvittavien ohjeiden ja määräysten antamista uimareiden terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

Mikrobiologinen saastuminen

Uimavesi voi myös saastua mikrobiologisesti esim. jätevesipäästön vuoksi, sekä virus-epidemian johdosta (esim. norovirus).

Edellisen välttämiseksi, uimista vältettävä ripuli- ja oksennustaudin aikana ja vaipanvaihto pesuineen tehtävä muualla kuin uimavedessä, jotta tauti ei tartu muihin uimareihin.

Kemiallinen saastuminen:

Uimavesi voi myös saastua kemiallisesti esim. kemikaali onnettomuuden tai öljypäästön seurauksena.

Uimaveden kemiallinen / mikrobiologinen saastuminen edellyttää myös yleisölle tiedottamista sekä tarvittavien ohjeiden ja määräysten antamista uimareiden terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

Uimaveden laatusuositukset:

Uimaveden on oltava myös käyttötarkoitukseensa soveltuvaa, minkä vuoksi uimaveden laadulle on asetettu käyttökelpoisuuteen perustuvia laatusuosituksia.

Laatusuositukset on annettu kasviplanktonin ja makrolevien sekä uimaveden mahdollisesti joutuvien jätteiden, kuten terva-aineiden ja kelluvien materiaalien, esiintymiselle.

Laatusuositukset on annettu vain uimakauden aikaisille (15.6.- 31.8) yksittäisille havainnoille, sillä uimaveden pitkäaikaiseen laatuun perustuvaa luokitusta ei tehdä näiden muuttujien havaintojen perusteella.

Laatusuosituksen ylittyminen ei välttämättä merkitse terveyshaitan mahdollisuutta, pikemminkin kyse on uimaveden esteettisestä laadusta ja käyttökelpoisuudesta.

Kasviplankton:

Vedessä keijuvia mikroskooppisen pieniä leviä kutsutaan kasviplanktoniksi. Makeiden vesien kasviplanktonin muodostavat nielu-, panssariisiima-, tarttuma-, kulta-, pii-, lima-, silmä- ja viherlevät.

Makrolevät:

Makroleviä eli suurleviä ovat viherlevät, ruskolevät ja punalevät.

Suomalaisissa järvissä makrolevät ovat melko pienikokoisia.

Monet makrolevät ovat rihmaisia ja paljain silmin nähtävissä.

Jätteet:

Uimavesi on laadultaan käyttökelpoista silloin, kun se ei sisällä tai uimaveden pinnalla ei kellu uimisen kannalta haitallisia jätteitä.

Tällaisiksi jätteitä luokitellaan mm. terva-aineet, lähinnä bitumi, ja uimaveden pinnalla kelluvat materiaalit, kuten muovi ja kumi sekä lasi- ja muovipullot.

Näkösyyvyys:

Uimaveden näkösyyvyttä voidaan pitää yhtenä uimaveden käyttökelpoisuuden mittarina. Näkösyyvyyteen vaikuttavat veden väri ja vedessä olevat hiukkaset, kuten savihiukkaset, pohjasta irronneet hiukkaset ja levät.

Uimarannan näkösyyvyys voi päivän aikana vaihdella huomattavasti uimarannan pohjan laadusta ja uimarannan käytöstä riippuen.

Näkösyyvydeltään huono uimavesi voi muodostaa huomattavan turvallisuusrisikin, sillä pienten lasten havaitseminen sameasta vedestä on hyvin vaikeaa.

9. Asiakasmäärät eri olosuhteissa

Uimarannat mielletään nykyisin sosiaalisiksi paikoiksi, missä parhaimmillaan tällaiset paikat ovat kolmen sukupolven kohtaamispaikkoja. Helteisinä päivinä asiakasmäärät ovat selkeästi suurempia kuin sateisina / viileämpinä päivinä.

Uimarannoilla ei ole enimmäiskävijämäärää määriteltynä.

10. Palvelun piirissä olevat muut tahot

Uimarannalla ja sen välittömässä läheisyydessä on usein monia muitakin aktiviteettejä, jotka houkuttelevat ihmisiä liikkumaan.

Erilaisille tapahtumille vaaditaan nykyisin lupamenettely, jossa mainitaan esim. uimarannan käytön rajoittamisesta tai sulkemisesta tapahtuman ajaksi.

Tapahtuman järjestäjä veloitetaan myös huolehtimaan alueen järjestyksen valvonnasta, siivouksesta ja tiedottamisesta.

Uimarannan muuttuneesta käyttötärpeestä tiedotetaan erikseen.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta (177/2008) 11 §.

11. Mahdollisten vahinkojen kirjaaminen

Mahdollisten vakavien onnettomuuksien varalta kirjataan tiedot mahdollisimman tarkkaan ylös.

Mitkä kaikki tekijät vaikuttivat onnettomuuteen syntymiseen. Jani Virtanen tekee ensikirjauksen asiasta.

Mahdollinen onnettomuusraportti laaditaan tarvittaessa erikseen poliisia tai työsuojelupiiriä varten yhdyskuntatoimen toimesta.

12. Menettely tietojen saattaminen mukana olevien tietoisuuteen

Huoltohenkilöstölle pidetään palaveri, jossa käydään turvallisuusasiakirja ja tehtävät lävitse. Mahdolliset koulutustapahtumat kirjataan ylös.

13. Tiedottaminen palveluun osallistuville ja vaikutuspiirissä oleville tahoille

Kaupungin nettisivuilta löytyy uimarantojen sijaintitiedot.

Opastaulu ja opasteet:

Uimarannalla on ilmoitustaulu, jossa on vähintään seuraavat tiedot:

- uimarannan nimi
- katuosoite ja paikkakunta
- ylläpitäjän yhteystiedot
- ohjeet avunhälyttämisestä

Uimarannalle on opastus päätieltä ja sinne päästään huolto- ja pelastusajoneuvoilla perille asti.

14. Uimarannat, joita tämä turvallisuusasiakirja koskee

- Hallin uimaranta, Kuorevedentie 120, Halli
- Kukkassalmen uimaranta, Korpilahdentie 113, Koskenpää
- Länkipohjan uimaranta, Branderinranta 15, Länkipohja
- Maauimala, Lukkoilantie 13A, Jämsä
- Oinaalan uimaranta, Oinaalantie 41B, Jämsänkoski
- Särkijärvi, Moiskalantie 19, Jämsä
- Uimahallin lastenranta, Koskikarantie 1, Jämsänkoski
- Uimahallin uimala, Koskikarantie 1, Jämsänkoski
- Varpaisniemen uimaranta, Varpaisniementie 20, Haavisto

ONNETTOMUUSPÖYTÄKIRJA

Pvm	Aika	Selvitys tapahtumista (mitä / missä)	Onnettomuuteen vaikuttaneet olosuhteet	Mahdolliset vammat	Ensiapu-toimenpiteet (ambulanssi kuljetus, oma auto